

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. ректора ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

31 серпня 2023 року

“ПОГОДЖУЮ”

Завідувач кафедри
загальної гігієни та екології ЗВО

Ігор СЕРГЕТА

30 серпня 2023 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ГІГІЄНА ТА ЕКОЛОГІЯ З ГІГІЄНОЮ ДИТЯЧОГО ТА ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ»

Спеціальність	228 Педіатрія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Педіатрія», 2022
Навчальний рік	2023-2024
Кафедра	загальної гігієни та екології
Лектор	Професор ЗВО Ігор СЕРГЕТА, к.мед.н., доц ЗВО Ольга БРАТКОВА, к.мед.н., доц ЗВО Микола РЕДЧІЦ, к.мед.н., доц ЗВО Лариса ВАКОЛЮК, к.мед.н., доц ЗВО Оксана ДУДАРЕНКО, доц ЗВО Станіслав ЛАТАНЮК, доц ЗВО Наталія СТОЯН, доц ЗВО Оксана ДЯКОВА, доц ЗВО Інна ДРЕЖЕНКОВА, к.мед.н., доц. ЗВО Людмила ПРОЦЮК, ст.викл. ЗВО Руслан ТЕКЛЮК
Контактна інформація	http://vnmu.edu.ua/ кафедра гігієни та екології Україна, Вінниця, вул. вул. В. Стуса, 2.
Укладач силабусу	к.мед.н., доц. ЗВО Оксана ДЯКОВА

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	ОК 21 «Гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку»
Курс/семестр	2-3 курс (IV-V семестри)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	150 годин /6 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	8 модулів
Структура дисципліни	Лекції - 26 год Практичні заняття - 68 год Самостійна робота – 56 год
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна або дистанційна згідно наказу

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком дисципліни є загальні та спеціальні питання гігієни та екології. Курс орієнтований на отримання фундаментальних знань про закономірності впливу навколишнього та внутрішнього середовища на організм людини та громадське здоров'я, а також гігієнічну оцінку впливу факторів виробничого середовища підприємств та факторів довкілля на здоров'я працюючих і населення, профілактичні заходи зі збереження здоров'я та охорони довкілля. Знання гігієни для лікарів профілактичних та лікувальних профілів необхідне під час виконання професійної діяльності: аналіз стану здоров'я населення чи окремих його контингентів у зв'язку з антропогенними та соціальними умовами життя та праці; діагностика захворювань, пов'язаних із станом навколишнього і виробничого середовища; первинна, вторинна і третинна профілактики захворювань, організація, проведення та контроль за проведенням профілактичних заходів; оцінка умов перебування в організованих колективах (дитячих, навчальних); аналіз важкості та напруженості трудової, професійної діяльності з метою визначення необхідності переведення працівників з певними порушеннями їхнього здоров'я на полегшені види роботи, призначення лікувально-профілактичного харчування, диспансерного обслуговування, санаторно-курортного лікування, реабілітації; уміння рекомендувати методи і засоби режиму дня, навчання, праці, особистої гігієни, режиму харчування, використання природних факторів та комплексу методів і засобів загартовування організму; надання лікарських рекомендацій та розпоряджень щодо використання методів і засобів профілактики внутрішньо-лікарняних інфекцій, інфекцій та інвазій серед населення при його обслуговуванні у поліклініці, вдома, в організованих колективах; проведення санітарно-просвітницької роботи поміж хворих, в організованих колективах (дитячих, навчальних, трудових) та серед населення в цілому та інше.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки: безпеки життєдіяльності, основи охорони праці, анатомії людини, медичної біології, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, фізіології, мікробіології.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є вивчення теоретичних основ профілактичної медицини, зокрема гігієни та екології, як наук, які є базисом профілактичної складової професійного світогляду фахівця напряму підготовки «Педіатрія». Закладення теоретичних основ гігієни та екології (термінологія, закони, методи, принципи гігієнічного нормування, нормативно-методичне забезпечення застосування профілактичних заходів) та відпрацювання практичних навичок щодо профілактики захворювань інфекційного та неінфекційного походження у відповідності до основ чинного законодавства України. Набути здатність до гігієнічної оцінки впливу фізичних, хімічних,

мікробіологічних факторів тощо на організм людини та довкілля; здатність використовувати сприятливі оздоровчі фактори навколишнього середовища для зміцнення здоров'я людини, загартування організму тощо.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін професійної підготовки, а саме: патофізіологія; мікробіологія, соціальна медицина, громадське здоров'я, клінічна імунологія, інфекційні хвороби, в тому числі дитячі інфекційні хвороби, онкологія, внутрішня медицина; хірургія, педіатрія та інші клінічні дисципліни та інших навчальних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування отриманих знань, умінь та навичок в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

1. Формувати вимоги до себе та оточуючих щодо збереження навколишнього середовища, а також реалізовувати шляхи його збереження.
2. Використовувати алгоритми та стандартні схеми визначення режиму праці та відпочинку при лікуванні, на підставі попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
3. Використовувати принципи раціонального, превентивного, лікувально-профілактичного та лікувально-дієтичного харчування для профілактики та лікування захворювань неінфекційного та інфекційного генезу.
4. Оцінювати стан навколишнього середовища та наявність чинників, які впливають на стан здоров'я населення.
5. Знати принципи організації водопостачання, режиму діяльності та відпочинку, формування сприятливого виробничого середовища, первинної профілактики захворювань і травм; принципів і методів пропаганди здорового способу життя.
6. Знати принципи та системи планування та проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб в типових умовах та в умовах епідемічного неблагополуччя на підставі результатів аналізу, даних обстеження осередку інфекційних хвороб.
7. Застосовувати методи виявлення та ранньої діагностики інфекційних хвороб та харчових отруєнь, організації первинних протиепідемічних заходів в осередку інфекційних хвороб. Знати профілактичні та протиепідемічні методи організації заходів щодо запобігання розповсюдження інфекційних хвороб.
8. Використовувати методи оцінки здоров'я населення та дітей;
9. Оцінювати фактори навколишнього середовища, які негативно впливають на здоров'я населення за допомогою лабораторних досліджень, оцінювати здоров'я певних контингентів, фактори навколишнього середовища та визначати зв'язок між ними; здійснювати заходи профілактики негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення;
10. Знати соціально-економічні та біологічні детермінанти, які впливають на здоров'я населення; види та методи профілактики для попередження негативного впливу соціально-економічних факторів на здоров'я населення та його окремих груп.

3. Зміст та логістика дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ в гігієну та екологію. Основи запобіжного та поточного санітарного нагляду.	4 семестр 6 год / 0,2 кредити	Лекції № 1 Практичні заняття №1 Теми для самостійного опрацювання №1
Змістовий модуль 2. Навколишнє середовище та методи його дослідження. Гігієна	4 семестр 22 год / 0,73 кредитів	Лекції №№ 1-3 Практичні заняття №№2-6 Теми для самостійного опрацювання №2

повітряного середовища, гігієна ґрунту, санітарна очистка населених місць.		
Змістовий модуль 3. Гігієна води та водопостачання.	4 семестр 13 год / 0,43 кредитів	Лекції № 4 Практичні заняття №№ 7-9 Теми для самостійного опрацювання №3
Змістовий модуль 4. Гігієна харчування.	4 семестр 23 год / 0,77 кредитів	Лекції №№ 5-6 Практичні заняття №№ 10-14 Теми для самостійного опрацювання №№ 4-5
Змістовий модуль 5. Гігієна дітей і підлітків.	4-5 семестр 24 год / 0,8 кредитів	Лекції №№ 7-8 Практичні заняття №№ 16-21 Теми для самостійного опрацювання №6
Змістовий модуль 6. Гігієна праці.	5 семестр 18 год / 0,6 кредитів	Лекції № 9 Практичні заняття №№ 22-25 Теми для самостійного опрацювання №№ 7-8
Змістовий модуль 7. Радіаційна гігієна.	5 семестр 8 год / 0,27 кредита	Лекції № 10 Практичні заняття №№ 26-27
Змістовий модуль 8. Гігієна лікувально-профілактичних закладів.	5 семестр 10 год / 0,33 кредита	Лекції № 12-13 Практичні заняття №№ 28-29
Змістовий модуль 9. Психогігієна. Здоровий спосіб життя та особиста гігієна.	5 семестр 13 год / 0,43 кредита	Лекції № 11 Практичні заняття №№ 31-33 Теми для самостійного опрацювання № 9

Дисципліна включає 34 теми, які складають 2 тематичних модуля.

Модуль 1. Загальні питання гігієни та екології

Змістовий модуль 1. Вступ в гігієну та екологію. Основи запобіжного та поточного санітарного нагляду.

Тема 1. Гігієна як наука. Місце і значення гігієни в системі медичних наук та практичній діяльності лікаря. Основні закони гігієни. Методи гігієнічних досліджень.

Тема 2. Історія виникнення та основні етапи розвитку та сучасний стан гігієни.

Змістовний модуль 2. Навколишнє середовище та методи його дослідження. Гігієна повітряного середовища, гігієна ґрунту, санітарна очистка населених місць.

Тема 3. Гігієнічна оцінка променистої енергії, Методика визначення інтенсивності ультрафіолетового випромінювання та його використання для профілактики захворювань і санації повітряного середовища.

Тема 4. Методика визначення гігієнічної оцінки природного та штучного освітлення приміщень.

Тема 5. Методика визначення і гігієнічної оцінки температурно-вологісного режиму приміщень та напрямку і швидкості руху повітря.

Тема 6. Методика гігієнічної оцінки повітряного середовища та ефективності вентиляції приміщень. Гігієнічна оцінка комплексного впливу мікроклімату на теплообмін людини.

Тема 7. Методика гігієнічної оцінки впливу клімато-погодних умов на здоров'я людини. Гігієна планування та забудови населених місць. Загальна методика санітарного обстеження і описання об'єкта.

Тема 8. Гігієна ґрунту та очистки населених місць

Змістовний модуль 3. Гігієна води та водопостачання.

Тема 9. Гігієнічна оцінка водопостачання. Методика гігієнічної оцінки питної води за даними санітарного обстеження систем водопостачання та результатами лабораторного аналізу проб.

Тема 10. Методика санітарного обстеження джерел водопостачання та відбору проб води для бактеріологічного та санітарно-хімічного дослідження.

Тема 11. Гігієнічна оцінка водопостачання. Методи покращання якості питної води.

Тема 12. Ендемічний зуб, флюороз та карієс, як гігієнічна проблема їх профілактика (продукти моря, йодована сіль, дефторування та фторування води).

Змістовний модуль 4. Гігієна харчування.

Тема 13. Гігієнічна оцінка ступеня якості харчових продуктів. Методика санітарної експертизи молока і молочних продуктів, борошна, хліба, м'яса, риби та консервів.

Тема 14. Методи консервування харчових продуктів. Харчові добавки, їх гігієнічна характеристика.

Тема 15. Вивчення адекватності та збалансованості харчування. Методика розрахунку енерговитрат людини та її потреб у харчових речовинах. Методика гігієнічної оцінки харчування людини та організованих колективів.

Тема 16. Вивчення адекватності та збалансованості харчування. Методика оцінки харчового статусу та вітамінної забезпеченості організму людини. Методика лабораторного контролю якості напоїв та оцінки їх фальсифікації.

Тема 17. Теоретичні аспекти та методика профілактики аліментарних та аліментарно-зумовлених захворювань. Методика розслідування та профілактика випадків харчових отруєнь.

Тема 18. Гігієнічний нагляд за харчуванням різних вікових груп, професій, хворих стаціонарів, оздоровчих закладів. Парентеральне харчування його гігієнічне обґрунтування.

Тема 19. Харчові отруєння. Методика розслідування та профілактика випадків харчових отруєнь.

Модуль 2. Спеціальні питання гігієни та екології.

Змістовний модуль 5. Гігієна дітей і підлітків.

Тема 1. Методи вивчення вікових психофізіологічних особливостей організму дітей і підлітків. Оцінка функціональної готовності дітей до навчання у школі.

Тема 2. Гігієнічна оцінка режиму дня та навчально-виховного процесу учнів різного віку.

Тема 3. Методи гігієнічної оцінки устаткування та утримання навчально-виховних установ для дітей і підлітків. Гігієнічна оцінка дитячих меблів.

Тема 4. Гігієнічні основи планування і обладнання дошкільних і шкільних закладів, методика їх гігієнічної оцінки.

Тема 5. Лікарсько-санітарний нагляд за умовами виховання та навчання дітей і підлітків у школі.

Тема 6. Лікарсько-санітарний нагляд за умовами виховання та навчання дітей і підлітків у школі.

Тема 7. Методи оцінки стану здоров'я та фізичного розвитку дітей і підлітків.

Змістовний модуль 6. Гігієна праці.

Тема 8. Гігієнічна оцінка ступеня важкості та напруженості праці.

Тема 9. Гігієнічна оцінка впливу шуму та вібрації на організм людини.

Тема 10. Методика гігієнічної оцінки небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища та реакції організму на їх вплив. Гігієнічна оцінка пилу.

Тема 11. Медико-санітарна частина та оздоровчі пункти промислових підприємств, гігієнічні аспекти їх роботи.

Тема 12. Методика гігієнічної оцінки небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища та реакції організму на їх вплив. Гігієнічна оцінка токсичних хімічних речовин. Професійні захворювання і отруєння та їх профілактика.

Тема 13. Методика розслідування професійних захворювань та отруєнь. Попередній та періодичний медичні огляди як заходи їх профілактики.

Змістовний модуль 7. Радіаційна гігієна.

Тема 14. Методи та засоби радіаційного контролю і протирадіаційного захисту працюючих з джерелами іонізуючого випромінювання та населення в місцях його проживання.

Тема 15. Гігієнічна оцінка протирадіаційного захисту персоналу і радіаційної безпеки пацієнтів при застосуванні радіонуклідів та інших джерел іонізуючого випромінювання в лікувальних закладах. Розрахункові методи оцінки радіаційної безпеки та параметрів захисту населення від зовнішнього опромінення.

Змістовний модуль 8. Гігієна лікувально-профілактичних закладів.

Тема 16. Гігієнічна оцінка розміщення та планування окремих структурних підрозділів лікарні за матеріалами проекту. Особливості планування та облаштування спеціалізованих лікарень та відділень.

Тема 17. Гігієнічна оцінка перебування хворих та праці медичного персоналу в лікувально-профілактичних закладах. Гігієнічні основи профілактики внутрішньолікарняних інфекцій. Гігієнічні основи санітарно-протиепідемічного режиму. Сучасні методи дезінфекції.

Змістовний модуль 9. Психогігієна. Здоровий спосіб життя та особиста гігієна.

Тема 18. Психогігієнічні основи оптимізації повсякденної діяльності людини.

Тема 19. Профілактика, алкоголізму, наркоманії, токсикоманії, тютюнопаління.

Тема 20. Гігієнічні аспекти медичної біоритмології та хроногігієни. Гігієна адаптаційного процесу. Наукові основи діагностики та профілактики хронічної втоми.

Тема 21. Гігієнічна оцінка лікарняного та побутового одягу. Методика гігієнічної оцінки засобів по догляду за ротовою порожниною.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

1. Гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення.
2. Гігієнічна оцінка променистої енергії.
3. Гігієнічна оцінка мікроклімату в приміщенні.
4. Гігієнічна оцінка якості повітря та ефективності вентиляції.
5. Узагальнена методика оцінки якості повітря та ефективності вентиляції.
6. Санітарна експертиза якості питної води.
7. Загальні принципи методики вивчення впливу денатурованого природного середовища на здоров'я населення.
8. Основні принципи проведення санітарної експертизи харчових продуктів.
9. Санітарна експертиза молока і молочних продуктів.
10. Санітарна експертиза м'яса та м'ясних продуктів.
11. Санітарна експертиза борошна та борошняних виробів.
12. Санітарна експертиза риби та рибних продуктів.
13. Санітарна експертиза консервів.
14. Гігієнічна оцінка адекватності та збалансованості харчування.
15. Санітарна експертиза проектів будівництва лікувально-профілактичних закладів.
16. Гігієнічна оцінка систем лікарняного будівництва, земельної ділянки, основних відділень та приміщень лікарні.
17. Гігієнічна оцінка умов перебування хворих та праці медичного персоналу в лікувально-профілактичних закладах.
18. Принципи вибору методики радіаційного контролю.
19. Оцінка радіаційного фону місцевості та об'єкта.
20. Методика визначення необхідного протирадіаційного захисту.
21. Гігієнічна оцінка протирадіаційного захисту в радіологічному відділенні лікарні.

22. Гігієнічна оцінка важкості та напруженості праці.
23. Гігієнічна оцінка умов праці на промисловому підприємстві.
24. Методика розслідування випадків професійних отруєнь та професійних захворювань.
25. Гігієнічна оцінка шумо-вібраційної обстановки у виробничому приміщенні.
26. Методика вивчення вмісту пилу та хімічних речовин у повітрі виробничих приміщень.
27. Оцінка функціональної готовності дітей і підлітків до вступу в школу.
28. Гігієнічна оцінка навчально-виховної роботи в школі.
29. Гігієнічна оцінка фізичного розвитку дітей і підлітків
30. Гігієнічна оцінка рухової активності дітей і підлітків.
31. Гігієнічна оцінка організації позашкільної діяльності та вільного часу учнів.
32. Методика дослідження особливостей формування та розвитку соціально- і професійно-значущих психофізіологічних функцій.
33. Психогігієнічні основи проведення професійної орієнтації та професійного відбору.

На практичних заняттях студенти разом з викладачем розбирають теоретичні питання, оформлюють протоколи проведених лабораторних робіт в робочих зошитах, розв'язують клінічно-орієнтовані ситуаційні задачі та тестові завдання, формують висновки до опрацьованої теми.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та проміжних контролів, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, схем, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра загальної гігієни та екології/ Студенту/ Очна форма навчання/ Педіатрія / 3 курс/ Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів (оформлення протоколу в робочому зошиті)
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню 5 семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Методи: усне опитування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок (згідно положення про організацію освітнього процесу у

	ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За п'ятибальною бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За п'ятибальною бальною системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За п'ятибальною бальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 12 балів (див. Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль з дисципліни	Бали за усне опитування, вирішення ситуаційних задач, контроль практичних навичок. Оцінка за диференційований залік: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
0-121,99	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки поводження з хімічними реактивами, технічними та електричними приладами проводиться на першому практичному занятті викладачем. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

У разі оголошення сигналу «**ПОВІТРЯНА ТРИВОГА**» здобувачі освіти організовано із викладачем повинні прослідкувати з навчальних приміщень до укриття. Викладач залишає аудиторію останнім, перевіряє приміщення на відсутність у ньому здобувачів освіти та працівників, після чого прямує до укриття. Під час переміщення до укриття необхідно врахувати наявність осіб з особливими потребами, передбачивши їх швидке і спокійне переміщення до укриття. Здобувачі освіти, які перебувають на подвір'ї навчального корпусу, під час сигналу оповіщення повинні самостійно рухатися до найближчого укриття фонду захисних споруд. Усередині захисної споруди здобувачі освіти повинні швидко та спокійно зайняти місця і дотримуватись правил поведінки в укритті. Під час перебування у захисній споруді викладачі здійснюють необхідну підтримку, вживають заходи для комфортного та спокійного перебування в укритті. Після завершення небезпеки та оголошення про відбій тривоги, викладачі слідкують за тим, щоб усі здобувачі освіти покинули укриття і продовжили навчання в аудиторіях.

Вимоги щодо опрацювання матеріалу лекцій. Усі лекції розміщені на відповідних електронних носіях кафедри у відеоформаті у вільному доступі для здобувачів освіти. Студент повинен опрацювати лекції відповідно до календарного плану та засвоїти матеріал. Не опрацювання лекцій не допускається.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття, теоретично підготовленим згідно теми. Запізнення на практичне заняття не допускається. Форма одягу – медичний халат.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів під час практичних занять та лекцій не допускається.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент повинен підготувати конспект та вивчити тему. Для відпрацювання пропущеної лекції студент повинен зробити конспект лекції і володіти матеріалом написаної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 6 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра загальної гігієни та екології/ Студенту або https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра загальної гігієни та екології / Новини](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20загальної%20гігієни%20та%20екології/Студенту%20або%20https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20загальної%20гігієни%20та%20екології/Новини)).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра загальної гігієни та екології/ Студенту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20загальної%20гігієни%20та%20екології/Студенту)).

Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра загальної гігієни та екології / Студенту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20загальної%20гігієни%20та%20екології/Студенту)).

3. Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра загальної гігієни та екології / Студенту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20загальної%20гігієни%20та%20екології/Студенту)).

Силабус з дисципліни «Гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку» обговорено та затверджено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології (протокол № 1, від « 30 » серпня 2023 року).

Відповідальний за курс

к.мед.н., доц. ЗВО Лариса ВАКОЛЮК

Завідувач кафедри

д.мед.н., проф. ЗВО Ігор СЕРГЕТА